

Eesti jätkusuutlikkuses on nii positiivseid kui ka negatiivseid trende

Viimasel kümnendil toimus Eestis kiire liikumine majandusliku heaolu saavutamise suunas, kuid seda ei saa öelda sotsiaalse sidususe, ökoloogilise tasakaalu ja kultuuriruumi arengute kohta, teatab Statistikaamet. Samas võib kõigis neis valdkondades täheldada nii negatiivseid kui ka positiivseid suundumusi.

Eesti säästva arengu strateegia seab sihiks ühiskonna liikumise nelja arengueesmärgi poole — kultuuri elujõulisuse säilitamine, inimeste heaolu kasv, suurenenud sotsiaalne sidusus ja ökoloogilise tasakaalu säilitamine.

Positiivsetest trendidest saab esile tuua ebavõrdsuse vähenemist ja keskmise eluea tõusu. Kui 2007. aastal ületasid kõige rikkamate inimeste sissetulekud kõige vaesemate omi viis korda, siis veel 2000. aastal oli vahe kuuekordne. Eluea pikenemine pole ainult Eestile iseloomulik trend, vaid eluiga pikeneb ka teistes Euroopa Liidu riikides. 2008. aastal oli Eestis oodatav eluiga sünnihetkel 74 aastat, kaheksa aastat varem 71. Samuti on viimase kümnendi jooksul vähenenud laste vaesusrisk ja paranenud inimeste tervisenäitajad.

Negatiivse suundumusena paistab silma see, et põhihariduseta jäänud noorte osatähtsus on jätkuvalt suur (2008. aastal oli põhihariduseta 14% noortest, 2003. aastal 13%) ning noorte kuritegevus on hakanud suurenema (alaealised sooritasid 2008. aastal 12% rohkem kuritegusid kui aasta varem). Öhusaaste- ja jäätmekogused ning põlevkivi kaevandamine ja põletamine on taas kasvanud. 2007. aastal kaevandati põlevkivi 17% rohkem kui aasta varem. Ka tekkis 2007. aastal 21 miljonit tonni jäätmeid, mida on poole rohkem kui 2000. aastal.

Aastatel 2000–2007 kasvas sisemajanduse koguprodukt (SKP) kiiresti, ent 2008. aastal vähenes. Nii tõusiski Eesti SKP ühe elaniku kohta 2000. aasta 45%-lt 2008. aastaks 68%-le Euroopa Liidu keskmisest. Koos SKP suurenemise ja sellega seotud heaolu kasvuga, suurenes ka Eesti koguvälisvõlg. Koguvälisvõlg ületas 2008. aastal Eesti ühe aasta SKP ja on alates 2000. aastast kasvanud ligi kuus korda. Valitsemissektori võlg oli samas võrreldes teiste Euroopa Liidu riikidega väike.

Põhjalikum analüüs ilmus täna, 30. oktoobril kogumikus „Säästva arengu näitajad. *Indicators of Sustainable Development*“ (<http://www.stat.ee/31383>). Eesti säästva arengu näitajad on kättesaadavad ka elektroonilises kasutajakeskkonnas „Jätkusuutlikkuse näidikulaud“ (<http://www.stat.ee/naidikulaud>). Näidikulaud võimaldab võrrelda omavahel Eesti maakondi ja kohalikke omavalitsusi, samuti Eestit teiste Euroopa riikidega.

Kogumikku ja näidikulauda tutvustab Statistikaamet 11. novembril Riigikantselei korraldataval forumil „Jätkusuutliku arengu mõõtmine — kas mõõdame õigeid asju õige mõõdupuuga?“ (www.seit.ee/foorum2009).

Täpsem teave:

Kaia Oras
Talitusejuhataja
Keskkonna ja säästva arengu statistika talitus
Statistikaamet
Tel 625 9234